

Nr 314.

Godkänd av första kammaren den 8 juni 1917.

Godkänd av andra kammaren den 9 juni 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om överflyttande å landsfiskal av kronofogde åliggande bestyr m. m.
(Andra särskilda utskottets utlåtande nr 3.)

Till Konungen.

I en den 15 maj 1917 till riksdagen avlåten proposition, nr 239, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1:o) lag om överflyttande å landsfiskal av kronofogde åliggande bestyr;

2:o) lag om ändring i vissa delar av utsökningslagen;

3:o) lag om ändrad lydelse av 4 kap. 5 § i lagen den 12 november 1915 om äktenskaps ingående och upplösning;

4:o) lag om ändrad lydelse av 15 kap. 2 § rättegångsbalken;

5:o) lag om ändrad lydelse av 10 kap. 12 § strafflagen;

6:o) lag om ändrad lydelse av 19 § 9 punkten i förordningen om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall; samt

7:o) lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 26 mars 1909 angående verkställighet i vissa fall av straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag.

Förenämnda av Eders Kungl. Maj:t inför riksdagen i sammanhang med propositionen angående omorganisation av fögderiförvaltningen m. m. framlagda förslag till lagändringar hava i allmänhet icke föranlett annan erinran än att då, enligt riksdagens vid behandling av nämnda proposi-

tion fattade beslut, titeln länspolismästare skulle utbytas mot benämningen landsfogde, sistberörda benämning införts i lagtexten å de ställen, där länspolismästare enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag är i fråga.

Beträffande 24 § utsökningslagen kan enligt dess hittills varande lydelse erkännande av fordringshandling i det i lagrummet antydda avseendet ske, förutom vid domstol eller inför överexekutor, i tillkallat vittnes närvaro inför kronofogde, länsman, stadsfogde eller notarius publicus. I det av Eders Kungl. Maj:t till lagrådet remitterade förslaget till lag om ändring i vissa delar av utsökningslagen hava orden »kronofogde, länsman» uteslutits och ersatts med ordet »landsfiskal». Det ligger nära till hands att antaga, att Eders Kungl. Maj:t ansett, att ett erkännande inför kronofogde eller länsman, medan lagrummet enligt dess nuvarande lydelse ännu vore i kraft, allt framgent skulle äga giltighet, även om detta ej uttryckligen framhölls. Härutinnan har emellertid lagrådet anfört, att då ett erkännande, som jämlikt 24 § skett inför kronofogde, naturligtvis skulle allt fortfarande äga sin verkan, borde ändringen i denna paragraf inskränka sig till, att beteckningen landsfiskal infördes i stället för länsman, och i enlighet härmed har en omarbetning företagits i Eders Kungl. Maj:ts inför riksdagen framlagda förslag till ändring av lagrummet.

Enligt riksdagens förmenande synes likväl, med den av lagrådet omfattade åsikten, konsekvensen fordra, att därest ett erkännande inför kronofogde under den gamla lagens giltighetstid anses böra uttryckligen omnämnas i lagen enligt dess nya lydelse, samma förhållande borde äga rum beträffande ett dylikt erkännande inför länsman, då dennes nya ställning som landsfiskal innebär icke allenast en titelförändring utan även viss ombildning av den nuvarande länsmanstjänsten. Riksdagen anser visserligen till undvikande av all otydlighet önskvärt, att en bestämelse om giltigheten av ett inför kronofogde eller länsman gjort erkännande inflyter i den nya lagen, men då en sådan bestämelse torde böra betraktas såsom ett övergångsstadgande, har det syntts riksdagen lämpligt, att densamma inflyter i sammanhang med vad i övrigt skulle stadgas angående den nya lagens ikraftträdande.

Riksdagen har därför för sin del beslutat, att beteckningen kronofogde skall uteslutas ur 24 § och att övergångsbestämmelserna i Eders Kungl. Maj:ts inför riksdagen framlagda förslag till lag om ändring i vissa delar av utsökningslagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

»Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

Beträffande mål, som före nämnda dag å landet äro anhängiga, äger Konungens befallningshavande förordna, i vilken mån deras vidare handläggning skall ankomma på kronofogde.

Erkännande, som före nämnda dag jämlikt 24 § skett inför kronofogde eller länsman, skall äga verkan jämväl sedan lagen trätt i kraft.

Den i 23 § 1 av förordningen om nya utsökningslagens införande givna hänvisning till 3 § samma lag skall gälla denna paragrafs lydelse enligt lag den 11 oktober 1912.»

Beträffande förslaget till lag om ändrad lydelse av 15 kap. 2 § rättegångsbalken innebär detta allenast, att orden »som kronans uppbörd ej hava» blivit ur paragrafen uteslutna; och har riksdagen icke haft något att erinra mot denna ändring av paragrafen.

Med anledning av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen

A) godkänt följande genom ifrågavarande proposition framlagda förslag till

1) Lag om överflyttande å landsfiskal av kronofogde åliggande bestyr.

Härigenom förordnas, att vad i lag eller författning är stadgat med avseende å kronofogde eller kronans uppbördsman eller ombudsman å landet skall, sedan kronofogdetjänsterna med utgången av år 1917 indragits, äga tillämpning med avseende å landsfiskal, såvitt ej annorlunda blivit stadgat.

2) Lag om ändrad lydelse av 4 kap. 5 § i lagen den 12 november 1915 om äktenskaps ingående och upplösning.

Härigenom förordnas, att 4 kap. 5 § i lagen den 12 november 1915 om äktenskaps ingående och upplösning skall erhålla följande ändrade lydelse:

5 §.

Behörig att förrätta borgerlig vigsel är, i stad, lagfaren ledamot av magistraten eller, där magistrat ej finnes, ordföranden i den för staden särskilt tillsatta styrelse och, på landet, landsfiskalen ävensom, där Konungen för visst område det medgiver, den som Konungens befallningshavande särskilt förordnar till vigselförrättare.

Borgerlig vigselförrättares åliggande att viga är ej beroende därav, att någon av de trolovade har sitt hemvist inom hans tjänstgöringsområde.

Är landsfiskal bosatt i stad, äge han jämväl inom staden förrätta vigsel, men vare ej pliktig därtill, med mindre någon av de trolovade har sitt hemvist inom hans distrikt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

---

3) Lag om ändrad lydelse av 15 kap. 2 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 15 kap. 2 § rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

De, som för andra må tala och svara, skola vara oberyktade, ärlige, redlige och förståndige. Ej bör någon allmänneligen därtill brukas, som av rätten, där saken drives, ej godkänd är, och lov därtill fått. Vill parten bruka till fullmäktig sin skyldeman, eller den i hans tjänst är, eller han eljest haver förtroende till; stånde det honom fritt. Konungens betjante må ock för sina vänner tala, när deras förmän det tillåta, och de sin tjänst därmed ej försumma, eller det emot deras ämbetes plikt ej strider.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

B) med tillkännagivande att de i förevarande proposition framlagda förslagen till lag om ändring i vissa delar av utskottets lagen, lag om ändrad lydelse av 10 kap. 12 § strafflagen, lag om ändrad lydelse av 19 § 9 punkten i förordningen om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall samt lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 26 mars 1909 angående verkställighet i vissa fall av

straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag, icke kunnat av riksdagen i oförändrat skick godkännas, för sin del antagit följande förslag till

1) Lag om ändring i vissa delar av utsökningslagen.

Härigenom förordnas, att 2—4, 6, 9, 24, 57, 85, 90, 91, 94, 95, 98, 99, 137, 141, 159, 162, 163, 165 och 166 §§ utsökningslagen skola — vissa §§ i nedan angivna delar — erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

Utmättningsman är å landet landsfiskal, var inom sitt tjänstgöringsområde, och i stad stadsfogde. Erfordras i — — — — varderas befattning.

Utmättningsman har att, — — — — förrätta utmätning.

3 §.

Konungens befallningshavande äge för bestämt fall eller inom visst område förordna lämplig person att på eget ansvar i landsfiskals ställe vara utmättningsman. Om sålunda förordnad utmättningsman gälle vad i denna lag om landsfiskal stadgas.

Om förrättningsman, som överexekutor särskilt förordnar för hållande av auktion å utmätt egendom eller fördelning av köpeskilling, stadgas i 90, 98 och 141 §§. Vad nedan i denna lag sägs med avseende å utmättningsman skall i fråga om uppdrag, för vilket förrättningsman som nyss nämnts blivit särskilt förordnad, i stället tillämpas å denne.

4 §.

I Stockholm, så ock i annan stad, där utmättningsmannabefattningen anses icke kunna av en stadsfogde ensam fullgöras, må, om Konungen finner gott sådant medgiva, stadsfogde äga att för bestämt fall i sitt ställe till utmättningsman sätta annan man, som av överexekutor är antagen; svare dock vid utmätning stadsfogden själv för redovisningen och för skada, som av utmättningsmannens fel eller försummelse kan komma. Ej må stadsfogde åt annan uppdraga försäljning av fartyg, som i 94 § sägs, ej heller fördelning av köpeskilling för lös egendom i fall, då enligt 140 eller 141 § sammanträde för fördelningen erfordras; och äge Konungen även i övrigt föreskriva villkor för stadsfogdes rätt att i sitt ställe sätta annan man.

6 §.

Utmättningsman — — — — ej för jäv räknas. Förekommer jäv emot landsfiskal eller stadsfogde eller av överexekutor särskilt förordnad förrättningsman, anmäla han det genast hos överexekutor, som, där jävet prövas lagligt, förordnar annan utmättningsman i den jäviges ställe. Över beslut, — — — — ej föras.

9 §.

Landsfiskal och stadsfogde skola hålla dagbok — — — meddelas av Konungen.

Efter varannan månads förlopp skall landsfiskal inom fjorton dagar till överexekutor insända utdrag ur dagboken för alla mål, som under de två sista månaderna inkommit, så ock för de äldre mål, som ej blivit före nämnda månader avslutade. Stadsfogde skall efter var tredje månads förlopp inom fjorton dagar till överexekutor insända enahanda utdrag för de tre sista månaderna. Finnas ej mål, för vilka sålunda redogöras bör, varde ock det inom lika tid anmält. Försummar landsfiskal eller stadsfogde att inkomma med utdrag eller anmälan, såsom nu är sagt, fälle överexekutor honom att böta en krona för var dag han därmed utebliver; dock må ej dömas till sådan dagabot för längre tid än två månader. Är landsfiskal eller stadsfogde dömd till dagabot och låter sig ej därav rätta, varde straffad såsom för annan vårdslöshet i tjänsten.

24 §.

Nu nekar den som sökes sin hand och förskrivning: har han ej förut vid domstol eller inför överexekutor erkänt fordringshandlingen eller ock, enligt å handlingen tecknat behörigt bevis, i tillkallat vittnes närvaro *inför landsfiskal*, stadsfogde eller notarius publicus erkänt handlingen; varde målet såsom tvistigt till domstol förvisat.

57 §.

Då för utmättnings vinnande fordringsbevis till utmättningsmannen avlämnas, skall han därom göra anteckning å handlingen och meddela borgenären bevis.

85 §.

Då fast egendom blivit tagen i mät eller utmättningsman å landet tagit i mät fartyg, varom i 94 § sägs, åligger det utmättningsmannen

att genast anmäla det hos överexekutor. Har i fråga om fast egendom å landet gäldenären vid utmätningen uppgivit auktionsställe, såsom i 98 § sägs, give utmätningsmannen ock det tillkänna.

Då fast egendom — — — — utmätningen skett.

Utmättes fartyg — — — — urskiljande erfordras.

Myndighet, som — — — — är sagt.

90 §.

Skall lös egendom — — — — till efterrättelse.

Är egendom — — — — lämpligt finnes.

Å landet skall auktion å fartyg, varom i 94 § sägs, förrättas av överexekutor eller, då auktion ej skall ske å landskansli, av den som överexekutor för sådant ändamål till förrättningsman särskilt förordnar; och låte auktionsförrättaren kungöra auktionen såsom ovan om annan lösegendom är sagt.

91 §.

Kungörelse om auktion — — — — nu är sagt.

Har gäldenären — — — — från ansvarighet.

Skall fartyg eller gods i fartyg säljas, varde kungörelsen om försäljningen jämväl införd i allmänna tidningarna tre gånger, sista gången minst fjorton dagar före auktionen; och skall kungörelsen tillika innehålla, att de borgenärer, som, ändå att de ej vunnit utmätning eller i utmätt fartyg hava inteckning, äga rätt till betalning ur det utmätta, hava att sådant, på sätt i 139 § sägs, före auktionen hos auktionsförrättaren anmäla. De borgenärer — — — — ske kan.

Är fråga om försäljning av fartyg, som blivit i fartygsregistret införd, anskaffe auktionsförrättaren gravationsbevis rörande fartyget; dock vare, där auktionsförrättaren det äskar, borgenären pliktig att förskjuta den för bevisets utlösande nödiga kostnad.

94 §.

Skall försäljning ske av fartyg, som enligt mätbrev eller å fartyget anbragt tontalsmärke har en dräktighet av tjugu registerton eller därutöver, uppläse auktionsförrättaren före utropet gravationsbevis, där enligt 91 § sådant skall vara anskaffat, och give till känna, å vad tid köpeskillingen sist skall inbetalas; anmane ock dem, vilka äro tillstädes och hava fordran, som skall vid auktionen bevakas, att sådant anmäla.

Varder fordran anmäld hos auktionsförrättaren, meddele han före utropet därom underrättelse.

Innan auktionen — — — — för sammanträdet.

95 §.

Den som — — — — ånyo utropat.

Vad av köpeskillingen — — — — till godo.

Varder ej sist å det sammanträde, varom förut är sagt, köpeskillingen till fullo gulden eller anstånd lämnat efter ty nyss är sagt, vare köpet ogillt och besörje genast auktionsförrättaren, att fartyget varder till försäljning ånyo utlyst, som i 90 och 91 §§ sägs. Går fartyget — — — — å köpeskillingen gottgöras. Är pant eller borgen ställd för köpeskillingen, låte auktionsförrättaren, där sådant erfordras till gäldande av vad förre köparen utgiva bör, ofördröjligen försälja panten i den ordning, som om utmäta lösören stadgas, eller utsöka borgensförbindelsen hos löftesmannen.

Varder köpeskillingen — — — — gälden övertagit.

98 §.

Å landet — — — — auktionen skall hållas. Skall auktionen hållas på annat ställe än landskansliet, varde den förrättad av den som överexekutor för sådant ändamål till förrättningsman särskilt förordnar.

I stad — — — — gemenligen hållas.

Skola fastigheter — — — — å landskansliet.

99 §.

Då fast egendom å landet blivit utmätt, insände utmätningsmannen till överexekutor protokollet över utmätningen med beskrivning och värdering å egendomen jämte övriga tillgängliga handlingar, varom i 79 § är nämnt.

137 §.

Då utmätt — — — — till handa.

Innan dom — — — — eller borgen.

Har stadsfogde till utmätningsman i sitt ställe satt annan man, fullgöre dock själv vad, efter ty ovan är sagt, utmätningsman åligger, där han ej åt den, som förrättat utmätningen, uppdragit att medlen borgena tillhandahålla, och denne därom blivit underrättad.

141 §.

Nu har, då — — — — sig där infinna.

Finnes i fall, som — — — — till utdelning.

Erfordras å landet sammanträde för köpeskillings fördelning, skall det äga rum inför överexekutor eller den, som överexekutor för sådant ändamål till förrättningsman särskilt förordnar; och åligger det utmätningsmannen att genast till överexekutor insända de medel, som fördelas skola, samt protokollet över utmätningen och övriga till ärendet hörande handlingar. Erfordras dylikt sammanträde i stad och är utmätningsförrättaren ej behörig att sammanträdet hålla, insände han genast till stadsfogden sagda medel, protokoll och handlingar. Den, som håller sammanträdet, förfare vidare på sätt ovan är stadgat.

159 §.

Medel, som vid köpeskillings fördelning blivit borgenär tillagda, men icke av honom lyftas, skola i riksbanken nedsättas på sätt särskilt är stadgat.

År utdelning — — — — kunna tillfalla.

162 §.

År ej utmätning förrättad och, där lös egendom av annat slag, än i 163 och 165 §§ sägs, tagits i mät, försäljning därav verkställd inom två månader, sedan landsfiskal emottagit de handlingar, som i 54 och 56 §§ nämnas, och inom en månad, sedan stadsfogde sådana handlingar emottagit; svare utmätningsmannen själv för det belopp, varför utmätning bort ske, i den mån han ej förmår visa, att skada av dröjsmålet icke uppkommit.

Styrker utmätningsmannen, att borgenär lämnat gäldenär anstånd med betalningen eller att för utmätning eller försäljning mött hinder, som utmätningsmannen ej kunnat förekomma, vare han från all ansvarighet fri. Möter sådant hinder — — — utmätningsmannen hållas.

163 §.

År fartyg, i annat fall än i 165 § sägs, eller gods i fartyg utmätt, eller skall utmätt fordran eller rättighet säljas, och varder ej det utmätta sålt å landet inom tre månader och i stad inom två månader efter det

utmätningssmannen emottagit de i 54 och 56 §§ nämnda handlingar; vare om hans ansvarighet lag som i 162 § sägs.

165 §.

Har utmätning skett av fast egendom eller, å landet, av fartyg, som i 94 § sägs, skall utmätningssmannen så skyndsamt vidtaga alla de åtgärder, vilka på honom ankomma, att försäljningen av det utmätta ej må genom hans vållande fördröjas, i fråga om fast egendom, å landet över fyra månader och i stad över tre månader, samt beträffande fartyg, som nyss är sagt, över tre månader från mottagandet av de i 54 och 56 §§ nämnda handlingar.

166 §.

Medel, som till utmätningssman influtit och borgenär tillkomma, skola, utom i fall, som i 159 § sägs, hos utmätningssmannen hållas borgenären tillhanda under två veckor från den dag borgenären äger rätt att medlen utfå. Varda medlen ej under denna tid av borgenären lyftade, skola de ofördröjligen av utmätningssmannen i riksbanken nedsättas på sätt särskilt är stadgat; och äge utmätningssmannen sedermera att med beviset om nedsättningen till borgenären redovisa. Där fordringsbevis, som för utmätningss vinnande blivit av borgenär avlämnat, bör efter målets handläggning till honom återställas, skall handlingen hos utmätningssmannen hållas borgenären till handa under den tid, som ovan sagts; och gälla i övrigt om sådan handling vad nyss är om influtna medel stadgat.

Försummar borgenär — — — honom tillkomma.

Har någon — — — om året.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

Beträffande mål, som före nämnda dag å landet äro anhängiga, äger Konungens befallningshavande förordna, i vilken mån deras vidare handläggning skall ankomma på kronofogde.

Erkännande, som före nämnda dag jämligt 24 § skett inför kronofogde eller länsman, skall äga verkan jämväl sedan lagen trätt i kraft.

Den i 23 § 1 av förordningen om nya utskökningslagens införande givna hänvisning till 3 § samma lag skall gälla denna paragrafs lydelse enligt lag den 11 oktober 1912.

---

2) Lag om ändrad lydelse av 10 kap. 12 § strafflagen.

Härigenom förordnas, att 10 kap. 12 § strafflagen skall i nedan angivna del erhålla följande ändrade lydelse:

12 §.

Till upprors — — — — — nödigt vara.

Med civilmyndighet förstås här Konungens befallningshavande, borgmästare eller *polismästare i stad och landsfogde å landet*, eller den, som i sådan ämbetsmans ställe satt är.

Är ej — — — — — stadgat är.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

---

3) Lag om ändrad lydelse av 19 § 9 punkten i förordningen om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall.

Härigenom förordnas, att 19 § 9 punkten i förordningen om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall den 16 februari 1864 skall erhålla följande ändrade lydelse:

19 §.

9. Konungens befallningshavande i länet, så ock borgmästare och råd i stad, äge förordna om häkte å viss person, som för brott misstänkt hålles, efter ty i 5, 6 och 7 punkterna sägs: have ock *landsfogde* eller *landsfiskal* å landet och stadsfiskal i stad makt att, på eget ansvar. sådan person häkta eller häkta låta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

- 4) **Lag om ändrad lydelse av 3 § i lagen den 26 mars 1909 angående verkställighet i vissa fall av straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag.**

Härigenom förordnas, att 3 § i lagen den 26 mars 1909 angående verkställighet i vissa fall av straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag, skall erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

Är den dömden icke häktad, äge han, med avlämnande av utslaget eller sådant bevis som i 2 § sägs, avgiva den i 1 § omförmälda förklaring, där straffet skall av militärbefälhavare befordras till verkställighet, i vittnens närvaro inför denne och i annat fall inför Konungens befallningshavande eller magistrat eller, i vittnens närvaro, inför tillsyningsman eller föreståndare vid häkte, ordförande i magistrat, *polismästare eller landsfogde*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

Stockholm den 9 juni 1917.

Med undersätlig vörtnad.
